

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus III. De Clericis Conjugatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

di sunt, personæ conjunctæ in primo, aut secundo gradu consanguinitatis, *num. 1.* Aff. 2. Omnes feminae extraneæ prohibentur cohabitare cum Clericis, in Sacris constitutis, de quibus suspicio criminis esse potest, etiam valde conjunctæ, si periculum criminis subsit, *num. 2. & 3.* Aff. 3. Mulieres affines etiam in primo, & secundo gradu prohibentur cohabitare Clericis: excepto primo gradu affinitatis, v. g. Noverca, aut vxor fratris defuncti, *n. 4.* Aff. 4. Episcopus, aliique Sacerdotes, & Clerici possunt licite cohabitare matri, aliisque mulieribus in primo, & secundo gradu, intra eandem domum, cum pedisequis: sed in distinctis cubiculis, *n. 5.*

§. II. De panis, quæ Jure Canonico sunt statuta in Clericos converfantes cum feminis suspectis, vel in concubinariorum.

ASSERTIO I. Si Clericus in Sacris constitutus de crimine fornicationis cum femina sit suspectus, & tertio monitus, non desistat conversari cum ea, est excommunicandus, & femina canonicè punienda, *n. 6.* Aff. 2. Si Clerici concubinas, moniti, non dimittant, à Beneficijs suspendi, ac tandem omnino deponi debent, *num. 7.* Si Clerici, sive in Sacris, sive in inferioribus Ordinibus constituti, concubinas non dimittunt, Ecclesiis, seu Beneficijs priventur, & ab Officijs suspendantur, *nu. 8.* Si concubinariorum Presbyter suspensus ab Officio Litteras Apostolicas testantes de absolutione impetret, ea non valent, si facti seriem non contineant, *n. 9.* Aff. 3. Non debent Ordinarii cogere Clericos concubinariorum ad jurandum, quod concubinas deferere velint: sed eos per suspensionem, aut interdictum cogere, ut eas à se amoveant, & si nolint, eos potest excommunicare, *num. 10. & seq.* Aff. 4. Quomodo hodie secundum Concilium Trident. procedi debeat contra Concubinariorum, & puniri, *n. 12. & seq.*

§. III. Quomodo procedendum sit contra Clericos, qui publice concubinas habere dicuntur, sed negant se Concubinariorum esse?

Si crimen fornicationis ita sit notorium, & publicum, ut adsint vehementia indicia criminis, tum talis Clericus puniri potest, sine accusatore, & testibus, aliavè probatione. Si verò solum sit publicum ex fama, tunc probatio per testes est necessaria, ad condemnandum reum: Quod si verò solum suspectus sit de crimine, cum scandalo tamen, indicenda est ei purgatio, *n. 14. & seq.*

§. IV. An, & qualiter Sacerdos, aut Clericus concubinariorum, seu fornicarius vitandus sit in Missis, & alijs Officijs Divinis?

ASSERTIO I. A notorio fornicatio, aut concubinario non sunt audiendæ Missæ, & Officia Divina, nec Sacramenta recipienda: ab occultis verò licite audiuntur, & recipiuntur, quamdiu ab Ecclesia tolerantur, *n. 16.* Aff. 2. Clericus concubinariorum, vel fornicarius, non debet vitari in Officijs Divinis, nisi crimen ejus sit notorium, *n. 17.* Non quilibet notorie criminofus Clericus est vitandus in Divinis Officijs: sed tantum notorius concubinariorum, vel fornicarius, qui est vitandus quoad se, & quoad alios, *n. 18.* Hodie tamen juxta Extravag. Concilij Constantiensis, Ad evitandam, non tenentur fideles abstinere à Sacerdotis Concubinarij etiam notorij Missa, eumque vitare in Divinis Officijs, quamvis possint, si velint, *n. 19.*

§. V. Proponuntur quæstiones quædam circa crimen notorium, quid, & quotuplex sit, & an probari debeat?

Quid, & quotuplex sit notorium? quid notorium juris, & quid notorium facti? *n. 20.* Notorium facti est triplex, facti transeuntis, perseverantis, & interpolati, cui addunt aliqui notorium præsumptionis, *n. 12.* Quid sit occultum, prout opponitur notorio facti, *n. 22.* Quot testes requirantur, ad probandum notorium, *n. 23.*

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 2. & 3.	c. 6. n. 8.
c. 2. n. 6.	c. 7. n. 16.
c. 3. n. 10. & seq.	c. 8. n. 14. & seq.
c. 4. n. 7.	c. 9. n. 1.
c. 5. n. 9.	c. 10. & ult. n. 17. & seq.

TITULUS IV.

DE CLERICIS CONJUGATIS.

§. I. An Clerici conjugati ad Ordines, vel Beneficia Ecclesiastica promoveri possint?

ASSERTIO I. Non debent admitti, præterquam si quis perpetuam continentiam voverit, & n. 1. h. i. Excipitur, nisi talis Clericus perpetuam continentiam voverit, *cit. n. 1.* Sed neque ad Ordines Minores talis Clericus promoveri potest, *n. 2.* Est etiam inapax cujuscunque administrationis Ecclesiasticæ, *cit. num. 2.* Aff. 2. Clerici conjugati non debent etiam admitti ad Dignitates Ecclesiasticas, & cogendi sunt, ut eas, quas obtinent, dimittant, *n. 3.*

§. II. An Clerici matrimonium contrahere, eoque contracto, Beneficia retinere possint?

ASSERTIO I. Clerici sacro Ordine initiati matrimonium contrahere non possunt: quod si de facto matrimonium contrahere præsumpserint, ad dimittendas uxores per suspensionem, & excommunicationem compelli possunt, *nu. 4.* Aff. 2. Si Clerici in minoribus Ordinibus constituti de facto matrimonium contrahant, ad Beneficia Ecclesiastica per censuras Ecclesiasticas dimittenda, & uxores retinendas compelli possunt, & debent, *nu. 5.* idque appellatione remotâ. Beneficia verò collata Clerico conjugato ab Episcopo, non debent per ipsum, sed per Superiorem ejus, videlicet Papam, vel Metropolitanum ipsi auferri, *n. 6.* Quod si verò Clerici conjugati in minoribus constituti priventur Beneficijs, quæ obtinent, id tamen quod Ecclesiis dederunt, ipsi restituere debet, *nu. 7. & 8. & 10.* Clerici Orientales, scilicet Græci, in Minoribus Ordinibus constituti matrimonium contrahere, eoque uti possunt, etiam post Sacerdotium, *n. 9.* & filius Sacerdotis Græci ex legitimo matrimonio natus, ritu latino ordinari potest, nisi consuetudo Regionis obstat, *cit. n. 9.*

§. III. Utrum Clericus matrimonium contrahendo, amittat Beneficia obtenta, ipso jure, an vero solum per sententiam Judicis?

ASSERTIO I. Si Clericus in minoribus constitutus matrimonium contrahat, ipso jure vacante Beneficia, ante sententiam Judicis, *num. 11. & seq.* Extenditur primò. Quod per matrimonium contrahendum

etiam per verba de presenti, etiam si non sit consummatum, Clericus in Minoribus constitutus perdat Beneficium, n. 13. 2. Per matrimonium validum talis Clericus amittuntur insuper accessus, regressus, & alia jura ad Beneficium competentia, cit. n. 13. Tertio, per matrimonium contractum à tali Clerico amittuntur etiam pensiones Ecclesiasticæ, titulo Clericali alicui collatæ, cit. n. 13. Non autem amittuntur Beneficia Clerici in Minoribus constituti per sponsalia de futuro, n. 14. Deducuntur ex dictis quædam corollaria, n. 15. Aff. 2. Si Clericus Beneficiatus in Minoribus constitutus, matrimonium invalidè contrahat, ob impedimentum aliquod, probabilius est, quòd Beneficia non vacent, ipso jure: sed ita contrahentem per sententiam Judicis Beneficio privandum esse, nisi cum ipso dispensetur, nu. 16. Ex dictis deducuntur quædam corollaria, n. 17. Aff. 3. Probabilius est, si Clericus in Sacris Ordinibus constitutus matrimonium invalidè contrahat, cum non privari Beneficiis, ipso jure, quamvis in pœnam privari posset à Judice per sententiam, n. 18. Solvuntur objectiones, n. 19. §. IV. An Episcopus possit dispensare cum Clericis conjugatis in Minoribus, ut possint obtinere Beneficium, vel cum Clericis in Sacris constitutis, qui uxores de facto duxerunt, ut Officia Sacrorum Ordinum iterum exercere possint?

ASSERTIO I. Episcopus non potest dispensare cum Clerico conjugato, quamvis unicam, eamque Virginem duxerit, & Clericalem habitum, ac Tonsuram ferens, Ecclesiæ alicui servire velit, ut Ecclesiasticum Beneficium obtineat, curatam, vel simplex: sed solus Papa id potest, n. 20. Aff. 2. Potest Episcopus dispensare cum Sacerdotibus, & alijs Clericis in Sacris constitutis, qui matrimonium contrahere præsumperunt, ut post pœnitentiam, & vitam in continentia actam, Officijs suis restitui, eaque exercere possint, n. 21. Id verò intelligi debet de Sacerdotibus, alijsq; Clericis in Sacris, qui cum una, eaque virgine, matrimonium de facto contraxerunt, aut corrupta, vel si cum duabus contraxerunt, n. 22.

§. V. An, & quâ ratione Clerici in Minoribus Ordinibus constituti, & conjugati gaudeant privilegijs Clericalibus, vel contrahendo matrimonium, illa per dantur?

ASSERTIO I. Si in Minoribus constitutus matrimonium contrahat, tanquam Laicus censetur, ita ut privilegia Clericorum non participet. Et hinc Clericus uxoratus, etsi Tonsuram, & habitum Clericalem ferat, non gaudet privilegio Clericali adeoque ad ferendam Tonsuram, & habitum compelli non potest, n. 23. Deducuntur duo corollaria, n. 24. Similiter quis in minore ætate constitutus Tonsuram Clericalem accepit, & postea miles factus est, non est cogendus, deferre habitum Clericalem, n. 25. & n. 26. Aff. 3. Clericus conjugatus, qui cum unica, eaque conjugate contraxit, si Tonsuram, & habitum Clericalem ferat, gaudet privilegio, can. Si quis suadente, ac etiâ fori, ut scilicet non possit trahi ad Judicem sæcularem, nec apud ipsum, siue criminaliter, siue civiliter conveniri: alia verò privilegia, scilicet à solutione vectigalium, & aliorum tributorum, non habet talis Clericus: imò neque privilegia Canonis, & fori, si Tonsuram, & habitum Clericalem non gerat, num. 27. Quando Clericus conjugatus perdat privilegium fori, vel Ca-

nonis, propter bigamiam, n. 28. Quæ conditiones requirantur, ut Clericus conjugatus non amittat privilegia Clericalia, n. 28. An Clericus conjugatus, cum requisitis conditionibus, gaudeat privilegio fori, non tantum in causis criminalibus: sed etiam in civilibus? n. 29. An Clericus in Minoribus, qui matrimonium contraxit cum unica virgine, & si habitum Clericalem, & Tonsuram deponat, in perpetuum amittat privilegia Clericalia, etiam Canonis, & fori: an verò ea recuperet, si Tonsuram, & habitum reassumat? n. 30. & 31. An Clericus conjugatus, qui unam virginem duxit, & Tonsuram, ac habitum Clericalem ferens alicui Ecclesiæ servit, juxta Decretum Concilij Tridentini, amittat privilegium Canonis, & fori, si negotiationes sæculares exerceat? n. 32.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 4. & 5.	c. 7. n. 23. & seq.
c. 2. n. 2.	c. 8. n. 3.
c. 3. n. 3.	c. 9. n. 26.
c. 4. n. 21. & 22.	c. 10. & ult. n. 25.
c. 5. n. 6.	c. un. in 6. n. 27. & duob.
c. 6. n. 9.	seqq.

TITULUS IV.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS IN ECCLESIA, seu Præbenda.

SECT. I. De Beneficiis residentiam postulantibus, & causis ab illa excusantibus, ac pœnis non residentium.

§. I. An omnia Beneficia personalem residentiam, siue assiduam Beneficarij præsentiam requirant?

Duplex est obligatio residendi, una solum ad fructus lucrandos: altera ad præstandum servitium Ecclesiæ. Item duplex est residentia, una vera, & realis, si quis per seipsum exerceat Officium spirituale, propter quod datur Beneficium: altera ficta, quando absens à loco Beneficij pro præsentem reputatur, vel per Vicariû deservit, n. 2. Aff. 1. Episcopi, iisque Superiores, item Abbates, Præpositi, Parochi, & alij, qui Beneficia obtinent, quibus cura animarum annexa est, obligantur personaliter residere. Idemque de ijs, qui Ecclesiasticam Dignitatem, Personarum, Administrationem, vel Officium obtinent, n. 3. Aff. 3. Etiam Canonici, vel qui aliam præbendam habent in Ecclesiis Cathedralibus, ad residentiam personalem obligantur, n. 2. Privilegium non residendi, cõcessum Canonicis, revocandum est, si Ecclesia patiatur defectum Ministrorum, n. 5. Secundum Concil. Trident. Canonici, & alij Clerici non possunt ultra tres menses à suis Ecclesiis abesse, quamvis id in multis Ecclesiis non sit receptum, n. 6. Aff. 3. De Jure communi, etiam omnia Beneficia simplicia ad personalem residentiam obligant, n. 7. Idque extenditur etiam ad Beneficium modicum, ac tenue, n. 8. & 9. Aff. 4. Episcopi quoque, & Prælati, qui non in titulum: sed in commendam, vel administrationem Ecclesias obtinent, in iisdem residere debent, n. 10.

§. II. Utrum Jure Divino, an humano solum Episcopi, aliique inferiores curati teneantur ad residentiam personalem?

Affirmativa sententia verior, & cõmunior est, tam Theologorum, quam Canonistarum, quòd Episcopi, Parochi, & omnes alij curam animarum habentes, ad personaliter residendum, etiam ex Jure Divino sint obligati, nu. 11. Idque procedit, si præsentia Pastoris ad